Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle
18.10.2026

65 vuotta täyttäneiden hoitoon pääsyn parantaminen

Lausunto hallituksen esityksestä HE 186/2026 vp

Dokport Suomi Oy kannattaa hallituksen esitystä 65 vuotta täyttäneiden valinnanvapauskokeilun kehittämisestä. Pidämme tärkeänä, että hoitoon pääsyä helpotetaan ja ikääntyneiden terveyspalveluihin panostetaan. Kannatamme yleislääkärikäyntien vuotuisen enimmäismäärän nostamista kolmesta kuuteen, fysioterapian sisällyttämistä kokeiluun sekä kokeilun jatkamista vuoden 2028 loppuun. Uudistuksen onnistumista on arvioitava ennen kaikkea sen perusteella, saavatko ihmiset tarvitsemansa avun oikeaan aikaan ja kohtuullisin kustannuksin.

Hoito ajoissa tukee terveyttä ja arjessa selviytymistä

65 vuotta täyttäneiden palvelujen vahvistaminen on perusteltu painopiste. Eläkkeelle siirtymisen yhteydessä työterveyshuollon tarjoama hoitokanava yleensä poistuu, mutta hoidon tarve voi samalla lisääntyä. Erityisesti pienituloiselle eläkeläiselle yksityisen lääkärikäynnin hinta voi olla este avun hakemiselle. Palvelujen saatavuus ei saa riippua siitä, onko ihmisellä varaa maksaa hoidostaan tai kuinka lähellä vastaanotto sijaitsee.

Mahdollisuus päästä lääkärin arvioon ajoissa auttaa tunnistamaan hoitoa vaativia tilanteita sekä suunnittelemaan tarpeelliset tutkimukset ja seurannan. Tavoitteena tulee olla, ettei hoidettavissa oleva vaiva pitkity sen vuoksi, että avun saaminen on hankalaa. Yksityiset palvelut voivat täydentää julkista perusterveydenhuoltoa ja tarjota potilaalle uuden, käytännössä saavutettavan reitin hoitoon.

Kuusi lääkärikäyntiä tukee myös hoidon jatkuvuutta

Kannatamme käyntimäärän nostamista kuuteen vuodessa. Kolme käyntiä voi täyttyä nopeasti, jos potilas tarvitsee alkuarvion lisäksi tutkimustulosten läpikäyntiä, lääkityksen tarkistamista ja hoitovasteen seurantaa. Käyntimäärän lisääminen antaa paremmat mahdollisuudet hoitaa sama asia suunnitelmallisesti loppuun.

Käyntien tulee perustua lääketieteelliseen tarpeeseen ja yksilölliseen hoitosuunnitelmaan. Potilaalla tulisi olla mahdollisuus jatkaa asiointia saman lääkärin tai hoitotiimin kanssa. Tarvittavien potilastietojen saatavuus sekä selkeät jatkohoito-ohjeet ovat olennaisia erityisesti silloin, kun hoitoa annetaan sekä julkisessa että yksityisessä terveydenhuollossa.

Fysioterapia vahvistaa toimintakykyä

Kannatamme mahdollisuutta saada kokeilun mukaista korvausta fysioterapeutin suoravastaanotosta enintään neljä kertaa vuodessa. Ikääntyneiden palveluissa on tärkeää hoitaa sairauksien lisäksi arjessa selviytymistä heikentäviä ongelmia. Oikein kohdennetulla fysioterapialla voidaan tukea liikkumista, lihasvoimaa ja tasapainoa sekä itsenäistä arkea. Suoravastaanotto voi helpottaa avun saamista tilanteissa, joissa fysioterapeutin arvio on tarkoituksenmukainen ensimmäinen palvelu.

Palvelujen on oltava saavutettavia myös pienituloisille

Kokeilun on tavoitettava myös ne ihmiset, joille yksityisten terveyspalvelujen käyttäminen ei ole aiemmin ollut taloudellisesti mahdollista. Kannatamme omavastuuosuuksien huomioimista perustoimeentulotuessa koskevan väliaikaisen säännöksen jatkamista. Lisäksi tarvitaan ymmärrettävää tietoa palveluista, hinnoista ja korvausten käytännön toteutuksesta. Potilaan on voitava tietää etukäteen, mitä vastaanotto ja siihen liittyvät tutkimukset hänelle maksavat.

Hintakattojen ja suorakorvausmenettelyn tulee tukea kohtuuhintaista asiointia. Kokeilun kehittämisessä on seurattava myös toistuvien omavastuiden yhteisvaikutusta paljon palveluja tarvitsevien maksurasitukseen. Hoitoon hakeutuminen ei saa siirtyä siksi, että pieni eläke kuluu välttämättömiin arjen menoihin.

Puhelin- ja videovastaanotot voivat helpottaa asiointia silloin, kun etähoito soveltuu potilaan tilanteeseen. Puhelinasiointi on tärkeä vaihtoehto myös niille, joille digipalvelujen käyttö on vaikeaa. Lähivastaanotolle on päästävä aina, kun tutkiminen tai hoito sitä edellyttää. Korvauskäytäntöjen tulee mahdollistaa tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat palvelutavat sekä erikokoisten palveluntuottajien osallistuminen.

Jatkoa on arvioitava potilaiden saaman hyödyn perusteella

Kannatamme kokeilun jatkamista vuoden 2028 loppuun, jotta sen toteutusta voidaan kehittää ja vaikutuksia arvioida riittävän pitkällä aikavälillä. Seurannassa tulee tarkastella hoitoon pääsyn nopeutta, palvelujen käyttöä eri tulo- ja väestöryhmissä, hoidon jatkuvuutta, toimintakykyä sekä potilaiden kokemaa hyötyä. Samalla on arvioitava kokonaiskustannuksia ja vaikutuksia julkisten palvelujen kuormitukseen. Mahdolliset säästöt tulee osoittaa seurantatiedolla.

Dokport Suomi Oy puoltaa esityksen hyväksymistä. Ikääntyneiden palveluihin panostamisen tulee näkyä konkreettisesti helpompana hoitoon pääsynä ja parempana mahdollisuutena huolehtia omasta terveydestä. Oikeus saada apua ei saa riippua ihmisen lompakosta, aiemmasta työpaikasta tai postinumerosta.

Anna Sipilä
Lääketieteellinen johtaja
Dokport Suomi Oy